

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-126М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних робіт та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Інфраструктурна політика та сталий розвиток»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійними програмами «Державна
служба», «Місьцеве самоврядування» спеціальності
«Публічне управління та адміністрування»
денної і заочної форми навчання

Частина I

Рекомендовано
Науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 5
від 24 січня 2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до практичних робіт та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інфраструктурна політика та сталий розвиток» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійними програмами «Державна служба», «Місьцеве самоврядування» спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання. Частина I [Електронне видання] / Антонова С. Є. – Рівне : НУВГП, 2025. – 15 с.

Укладач: Антонова С. Є., к.е.н., доцентка кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., професорка, завідувачка кафедри менеджменту та публічного врядування.

Керівник групи забезпечення ОП
д.н.д.у., професорка

Тихончук Л. Х.

© С. Є. Антонова, 2025

© НУВГП, 2025

ЗМІСТ

1.	Загальні положення вивчення навчальної дисципліни...	4
2.	Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни.....	5
3.	Тематика практичних робіт та самостійної роботи.....	8
4.	Практичне заняття № 1.....	8
5.	Практичне заняття № 2.....	9
6.	Практичне заняття № 3.....	9
7.	Практичне заняття № 4.....	10
8.	Практичне заняття № 5.....	11
9.	Практичне заняття № 6.....	12
10.	Практичне заняття № 7.....	12
17.	Оцінювання знань студентів.....	13
18.	Список рекомендованої літератури.....	13

1. Загальні положення вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Інфраструктурна політика і сталий розвиток» призначена для вивчення здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та є вибірковою дисципліною, що дозволяє набути компетентності з особливостей розвитку інфраструктурної політики і сталого розвитку регіонів. Дана дисципліна включає дві частини:

- Інфраструктурна політика;
- Сталий розвиток.

В даній публікації розкрито методичні рекомендації щодо вивчення Частини I: Інфраструктурна політика. Приступаючи до її вивчення здобувачі повинні мати знання щодо сутності та специфіки публічної політики, особливостей її реалізації у різні періоди, в тому числі і кризові; публічного управління та здійснення адміністративної діяльності в публічній сфері, комунікацій територіальних громад з органами державної виконавчої влади різних рівнів, громадськістю, бізнесом, спрямованих на ефективне вирішення проблемних ситуацій, пов'язаних із забезпеченням територій всіх необхідних інфраструктурних об'єктів

Під час навчання магістранти оволодівають знаннями щодо;

- специфіки впровадження інфраструктурної політики держави у різні періоди, зокрема довоєнний, воєнний та післявоєнного відновлення;
- особливостей стратегічних орієнтирів політики відбудови інфраструктури уперіод післявоєнного відновлення;
- інституційно-правових аспектів діяльності органів влади, що забезпечують реалізацію інфраструктурної політики на рівні держави;
- функціонування об'єктів інфраструктури в процесі впровадження євроінтеграційних процесів;
- специфіки державно-приватного співробітництва в напрямку відновлення та розвитку об'єктів інфраструктури в країні.

Метою дисципліни є формування у студентів системи базових знань щодо особливостей реалізації інфраструктурної політики в

контексті сталого розвитку регіону. Після вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

отримати компетентності:

- «Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.
- Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
- Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
- Здатність приймати управлінські рішення для забезпечення розвитку екологічного та енергетичного потенціалу регіонів з використанням проєктного підходу» [].

мати результати навчання:

- «Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.
- Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.
- Розробляти ефективні управлінські рішення для забезпечення розвитку екологічного та енергетичного потенціалу регіонів з використанням проєктного підходу» [].

2. Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни

Зміст самостійної роботи при вивченні дисципліни «Інфраструктурна політика і сталий розвиток» охоплює перелік тематик, визначених навчальною програмою даної компоненти, завданнями, наданими викладачем, а також цими методичними рекомендаціями. Важливим аспектом самостійної роботи є «закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі

аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача» []. Усі запитання, які виникли під час опрацювання тематик та підготовки до занять, вирішення запланованих завдань, узгоджуються на консультаціях, де здобувач може отримати всі пояснення та поради від викладача. Проводяться консультації відповідно до графіку, затвердженого кафедрою менеджменту та публічного врядування.

Самостійна робота здобувачів в процесі засвоєння освітнього компонента «Інфраструктурна політика і сталий розвиток» охоплює такі елементи:

- засвоєння теоретичних азів інформаційного матеріалу, викладеного під час лекційних занять;
- опрацювання певних тематик і питань, винесених на самостійне опрацювання;
- підготовка до практичних занять;
- систематизація засвоєного матеріалу дисципліни перед модульними контролями знань;
- підготовка тез, наукової статті, презентацій за тематиками курсу, тощо.

«Всі завдання самостійної роботи здобувачів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку здобувачем у процесі вивчення навчальної дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними» [].

Після виконання обов'язкових та вибіркових завдань у встановлені терміни студент звітує викладачеві, а набрані ним бали враховуються як кількість балів за поточну успішність в навчальній роботі.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями (у відсотках від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- а) «100 % - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень;

а) 80 % - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

а) 60 % - завдання виконане повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

б) 40 % - завдання виконане частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

б) 0 % - завдання не виконане» [].

Під час засвоєння здобувачами дисципліни «Інфраструктурна політика і сталий розвиток» визначено такі види діяльності викладача зі здобувачами:

- проведення індивідуальних консультацій згідно визначеного кафедрою менеджменту та публічного врядування графіка;

- перевірка виконаних завдань здобувачами, які входять до поточного контролю, а також модульні контрольні роботи.

У таблиці. 1 подано перелік питань для підготовки різних завдань завдання самостійного опрацювання.

Таблиця 1

Перелік питань для підготовки есе, презентації

№ з/п	Назва теми
1	Аналіз стану та розвитку інфраструктурних об'єктів в регіонах України
2	Алгоритм моніторингу рівня розвитку інфраструктури країни
3	Вплив органів влади на розвиток інфраструктурного забезпечення регіонів
4	Інвестиційна привабливість регіону з врахуванням моделі впливу Європейської транспортної політики
5	Мультиплікативність процедур та правил нормативно-правового регулювання публічної інфраструктурної політики
6	Стан і розвиток інфраструктури територій
7	Стан та розвиток еколого-енергетичної інфраструктури країни
8	Фінансове забезпечення розвитку інфраструктури країни

9	Співпраця органів влади, місцевого самоврядування з громадськістю та приватним сектором в розвитку та забезпеченні інфраструктури територій
10	Інституційно-правове регулювання державно-приватного партнерства розвитку об'єктів інфраструктури
11	Процес післявоєнного відновлення об'єктів інфраструктури в країні
12	Роль держави у фінансуванні інфраструктурного відновлення територій

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

Теоретичні аспекти реалізації інфраструктурної політики

Практичне заняття № 1

Тема: Державна інфраструктурна політика: сучасність та післявоєнний період.

Мета: Вивчити систему управління розвитком інфраструктури, стратегічні орієнтири її подальшого розвитку.

Питання для обговорення:

1. Органи публічного управління інфраструктурною політикою.
2. Міністерство інфраструктури України: місія, функції, пріоритети, сфера відповідальності.
3. Стратегічне бачення розвитку інфраструктури у післявоєнний період: український та європейський варіанти.
4. Система управління регіональною інфраструктурою.

Питання для самостійного опрацювання

Під час підготовки до практичних занять здобувачі повинні, опрацювавши лекційний матеріал, підготувати відповіді на запитання:

1. Сутність інфраструктурної політики?
2. Специфіка розвитку інфраструктурного потенціалу?
3. Основні положення Зеленої книги щодо захисту об'єктів критичної інфраструктури в країні.

4. Особливості захисту об'єктів критичної інфраструктури під час воєнних дій.

Рекомендована література: 1,2,3,4,5,6,7,8.

Практичне заняття № 2

Тема: Нормативно-правове забезпечення реалізації інфраструктурної політики.

Мета: Ознайомитися з основними положеннями законодавчого забезпечення інфраструктурної політики.

Питання для обговорення:

1. Нормативно-правові акти в сфері автомобільного і міського транспорту.

2. Нормативно-правові акти в сфері водного транспорту.

3. Нормативно-правові акти в сфері авіатранспорту, залізничного транспорту.

4. Нормативно-правові акти в сфері дорожнього господарства та поштового зв'язку.

Питання для самостійного опрацювання

Під час підготовки до практичних занять здобувачі повинні, опрацювавши лекційний матеріал, підготувати відповіді на запитання:

1. Нормативно-правові акти, що регулюють відносини в сфері розвитку та забезпечення інфраструктурою територій.

2. Проблемні питання, вичвлені в процесі опрацювання законодавчих актів інфраструктурної сфери.

3. Основні положення та орієнтири Стратегії сталого розвитку Україна до 2030 року.

Рекомендована література: 1,2,3,4,5,6,7,8.

Практичне заняття № 3

Тема: Зарубіжний досвід публічного управління інфраструктурною політикою.

Мета: Опрацювати світовий досвід щодо забезпечення та розвитку інфраструктурної політики та визначити орієнтири для його впровадження в українські реалії.

Питання для обговорення:

1. Новації у забезпеченні інфраструктури в країнах Європейського Союзу.

2. Досвід Німеччини в реалізації інфраструктурної політики.

Питання для самостійного опрацювання

Під час підготовки до практичних занять здобувачі повинні, опрацювавши лекційний матеріал, підготувати відповіді на запитання:

1. Основні аспекти інфраструктурної політики.
2. Участь проекту «Європейська ініціатива стримування» в фінансовому забезпеченні реалізації інфраструктурних проектів.
3. Характеристика інфраструктурних програм «Ініціативи трьох морів».

Рекомендована література: 1,2,3,4,5,6,7,8.

Практичне заняття № 4

Тема: Об'єкти інфраструктурної політики: воєнний час та післявоєнне відновлення.

Мета: Ознайомитися із специфікою розвитку інфраструктурних об'єктів в різних сферах.

Питання для обговорення:

1. Стан автомобільного та міського транспорту у воєнний час та розвиток у післявоєнний період.
2. Розвиток водного транспорту: воєнний час та післявоєнний період.
3. Розвиток авіатранспорту.
4. Розвиток залізничного транспорту.
5. Розвиток дорожнього господарства: сучасні проблеми та післявоєнне відновлення.
6. Розвиток поштового зв'язку.
7. Критична інфраструктура: стан та сучасні проблеми.
8. Планування взаємодії органів влади, управління, місцевого самоврядування та самоорганізації населення у формуванні та відновленні інфраструктури.

Питання для самостійного опрацювання

Під час підготовки до практичних занять здобувачі повинні, опрацювавши лекційний матеріал, підготувати відповіді на запитання:

1. Перелік та специфіка об'єктів транспортної інфраструктури?

2. Сучасні закономірності реалізації інфраструктурної політики та індекс розвитку інфраструктури.
3. Стан та специфіка розвитку об'єктів інфраструктурної сфери.

Рекомендована література: 1,2,3,4,5,6,7,8.

Змістовий модуль 2.

Особливості практичної реалізації інфраструктурної політики

Практичне заняття 5

Тема: Інфраструктурні проекти.

Мета: Опрацювати інформаційні ресурси щодо реалізації інфраструктурних проектів та програм в різних сферах.

Питання для обговорення:

1. Інфраструктурні проекти в галузях автомобільного та міського транспорту.
2. Інфраструктурні проекти залізничного транспорту.
3. Інфраструктурні проекти в галузі водного транспорту, в авіаційній галузі.
4. Інфраструктурні проекти в галузі поштового зв'язку.
5. Інфраструктурні проекти з міжнародними фінансовими організаціями.
6. Інфраструктурні проекти у сфері безпеки на транспорті.
7. Фінансування інфраструктурних проектів.

Питання для самостійного опрацювання

Під час підготовки до практичних занять здобувачі повинні, опрацювавши лекційний матеріал, підготувати відповіді на запитання:

1. Процес підготовки та реалізації інфраструктурних проектів в Україні: проблеми та перспективи.
2. Специфіка впровадження проекту «Міський громадський транспорт в Україні».
3. Роль органів влади у долученні фінансових організацій до впровадження інфраструктурних проектів в реальність.
4. Проблематика фінансування реалізації інфраструктурних проектів в різні сфери життєдіяльності.

Рекомендована література: 1,2,3,4,5,6,7,8.

Практичне заняття № 6

Тема: Розвиток інфраструктури та євроінтеграція.

Мета: Ознайомитися із основними положеннями співпраці в країнах ЄС в сфері реалізації інфраструктурної політики.

Питання для обговорення:

1. Нормативно-правова база співробітництва з ЄС.
2. Міжнародна технічна допомога ЄС у сфері транспорту.
3. Імплементация законодавства ЄС в інфраструктурній галузі.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Основні аспекти та специфіка реалізації Угоди про асоціацію.
2. Основні положення та проблеми реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року в період воєнних дій.
3. Співпраця, проекти, грантові програми, які започатковані та реалізуються між Україною та країнами Європейського Союзу.
4. Досвід реалізації та формування європейських установ, проєктів, програми в процесі реалізації інфраструктурної політики.

Рекомендована література: 1,2,3,4,5,6,7,8.

Практичне заняття 7

Тема: Державно-приватне партнерство як механізм ефективної співпраці між державою та приватними партнерами у галузі інфраструктури.

Мета: Ознайомитися із специфікою взаємодії органів влади та приватного сектору, громадськості в сфері розвитку інфраструктури.

Питання для обговорення:

1. Суть, цілі, форми державно-приватного партнерства.
2. Інституційне та нормативно-правове забезпечення державно-приватного партнерства у галузі інфраструктури.
3. Досвід реалізації проектів державно-приватного партнерства у галузі інфраструктури.

Питання для самостійного опрацювання

Під час підготовки до практичних занять здобувачі повинні, опрацювавши лекційний матеріал, підготувати відповіді на запитання:

1. Розвиток та проблеми державно-приватного партнерства в Україні.
2. Особливості впровадження концесійних проектів, спрямованих на підтримку та розвиток інфраструктурних об'єктів.
3. Аналітика впровадження інфраструктурних проектів в державі та ЄС.

Рекомендована література: 1,2,3,4,5,6,7,8.

4. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Порядок оцінювання знань та вмінь здобувача відбувається за шкалою, яка передбачає 100-бальну систему, яка включає 2 елементи:

- 1) 60 балів – поточне оцінювання;
- 2) 40 балів – підсумкове оцінювання.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання знань та вмінь здобувачів відбувається згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування» [<http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>]. Модульні контролю проходять у формі тестування на навчальній платформі MOODLE (<https://exam.nuwm.edu.ua/>). Нормативні локальні документи, які визначають порядок проведення поточного та підсумкового контролю, можливість подання апеляції можна переглянути за лінком <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty> .

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Ліпкан В. А. Стратегія державної інфраструктурної політики України з позицій нормативізму / В. А. Ліпкан //

Актуальні проблеми філософії та соціології: Науково-практичний журнал / Голов. ред. С. Г. Секундант, відпов. ред. Д. В. Яковлев; Міністерство освіти і науки України; Національний університет "Одеська юридична академія". - Одеса, 2021. - Вип. 32. - С. 149-157. DOI <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i32.1039>

2. Німеччина та інфраструктурна політика у східній частині ЕС. URL:

<https://bintel.org.ua/analytics/politics/nimechchina-ta-infrastruktorna-politika-u-sxidnij-chastini-yes/>.

3. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 року № 232/94-ВР. URL: <http://surl.li/kuewa>

4. Стратегія сталого розвитку до 2030". URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>

5. Реалізація проектів державно-приватного партнерства в Україні. ДПП як механізм ефективної співпраці між державою та приватними партнерами у галузі інфраструктури. Київ, 2017. URL: <http://surl.li/ogfm>.

6. Клименко М.О., Клименко О.М., Клименко Л.В. Стратегія сталого розвитку регіону: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2021. 312 с.

7. Стратегії сталого розвитку: навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непеїна, Д. О. Крисїнська, Н. А. Сербулова. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с

Допоміжна

8. Антонова С.Є., Тихончук Л.Х., Іващук О.М. Управління регіональною інфраструктурою в умовах воєнного стану. Наукові перспективи. К., 2024. № 2 (44). URL:<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/9481>

9. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Прилипко В.А., Клименко Л.В. Стратегія сталого розвитку: Підручник. Херсон: «ОЛДІ-ПЛЮС», 2012. 446 с.

10. Клименко М. О., Герасимчук З. В., Клименко О. М., Клименко Л. В. Розвитологія : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 280 с.

11. Клименко М. О., Клименко О. М., Клименко Л. В. Сталий розвиток місцевих громад : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 296 с.
12. Kondratenko, N., Papp, V., Romaniuk, M., Ivanova, O., Petrashko, L. The role of digitalization in the development of regions and the use of their potential in terms of sustainable development. Amazonia Investiga. 2022, 11(51), 103–112. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.51.03.107>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Fin> .
- 2/ Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/> .
2. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> .
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> .
4. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/> .
5. Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля. URL: <http://www.library.snu.edu.ua>
6. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>
7. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>
8. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. URL: <http://eprints.kname.edu.ua>
9. Цифровий репозиторій Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>.
10. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php
11. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури. URL: <https://mtu.gov.ua/>.